

Interne mededeling

Aan	Carolien Koek	Datum	20 september 2011
		Van	W. Ovaa
Onderwerp	Stedenbouwkundig Ontwerp Rietveld College	Doorkiesnummer	030 – 6 35 33
		E-mail	w.ovaa@utrecht.nl

Geachte mevrouw Koek,

Op 23 augustus 2011 is de GG&GD gevraagd te adviseren omtrent het bestemmingsplan Gerrit Rietveldcollege. Het bestemmingsplan omvat nieuwbouw van een middelbare school en woningbouw.

Vanuit gezondheidskundig oogpunt moet rekening worden gehouden met het geluid van de spoorlijn Utrecht–Amsfoort, het wegverkeersgeluid van de Eykmanlaan en luchtverontreiniging door wegverkeer op de Eykmanlaan. Het plangebied is direct aan de Eykmanlaan gesitueerd, de spoorlijn ligt op circa 50 meter afstand. De Eykmanlaan is een gemeentelijke hoofdweg, de etmaalinstensiteit bedraagt meer dan 10.000 motorvoertuigen per etmaal. De geplande rooilijn van de bebouwing ligt op circa 20 meter van de Eykmanlaan. Er is een stedenbouwkundig ontwerp (SO) getekend door PRO architecten, gedateerd 15 juli 2011. Hieraan voorafgaand is een stedenbouwkundig plan van eisen (SPVE) opgesteld, gedateerd februari 2010.

Geluid

Voor de school geldt dat vermeden moet worden dat bij geopende ramen blootstelling aan te hoge geluidsniveaus optreedt. In het SO is dit elegant opgelost door geluidgevoelige functies binnen het schoolgebouw niet te laten grenzen aan Eykmanlaan of spoorweg. In lijn met deze oplossingsrichting verdient het de aanbeveling om leefruimten van te ontwikkelen woningen zoveel mogelijk aan de verkeersluwe zijde van deze woningen te situeren. Voor slaapvertrekken geldt dat moet worden vermeden dat deze aan de verkeersbelaste zijde worden gesitueerd. Hoewel niet wettelijk voorgeschreven moet rekening worden gehouden met cumulatie van geluid van weg en spoorweg om leefbare oplossingen te creëren.

Luchtkwaliteit

Voor iedereen, jong of oud, in goede of slechte gezondheid, heeft (verkeersgerelateerde) luchtverontreiniging een negatief effect op de gezondheid. Voor kwetsbare groepen, zoals kinderen, ouderen en diabetici geldt dit in het bijzonder. Eén van die gezondheidseffecten is dat longen van kinderen die onderwijs volgen op een school in de nabijheid van een drukke weg zich minder goed ontwikkelen.

Uitgangspunt van het SPVE is daarom dat bij ontwerp en situering van school en buitenruimten maatregelen worden genomen om de blootstelling aan verkeersgerelateerde luchtverontreiniging afdoende te beperken.

Hieronder is uitgewerkt wat onder 'afdoende beperken' moet worden verstaan. Vanuit het perspectief van volksgezondheid zijn ook woningen gevoelige bestemmingen (net zoals woningen voor geluid gevoelige bestemmingen zijn). Daarom worden hier ook de te ontwikkelen woningen in beschouwing genomen.

School

In de GGD richtlijn luchtverontreiniging wordt aangeraden om, bij verspreid liggende bebouwing, een afstand van 50 meter tussen gevoelige betemmingen en drukke wegen aan te houden. De noordoostgevel van de school bevindt zich op circa 20 meter van de Eykmanlaan. Het noordelijke bouwdeel kent een overhang, waaronder luchtverontreiniging zich kan ophopen. Hieronder worden maatregelen genoemd, waardoor ondanks de ligging dicht bij de weg toch zo schoon mogelijke lucht wordt aangevoerd.

In de eerste plaats wordt door de mechanische aanvoer van verse lucht via het dak van het schoolgebouw bewerkstelligd dat toch zo schoon mogelijke lucht wordt aangevoerd. Voor een gebouw als dit is plaatsing van ventilatiesystemen op het dak een standaardoplossing. Naast mechanische ventilatie vormen de ramen en verschillende toegangen van het schoolgebouw een belangrijke toevorroute van buitenlucht.

Voor zover ingangen van de school in de nabijheid van de Eykmanlaan zijn gesitueerd (zoals de fietsentree en de hoofd- & avondentree) verdient het de aanbeveling om deze entrees als sluis vorm te geven, waarbij beide toegangen nooit tegelijk geopend zijn. Dit komt ook de energiezuinigheid van het gebouw ten goede. Dit kan in de praktijk bijvoorbeeld door middel van een draaiduur worden gerealiseerd.

Een nog betere oplossing is het verplaatsen van zowel de fietsentree als de hoofdentree. Dit kan door het verplaatsen van de fietsenstalling met bijbehorende entree van de noordzijde naar de westzijde van het schoolgebouw, parallel aan het fietspad dat in het verlengde van de Professor Jordanlaan ligt. De hoofdingang moet dan worden verplaatst naar een plek ten zuiden van de fietsenentree. Het concept dat alle toegangen zijn gesitueerd bij een centrale balie, vanwaaruit toezicht kan worden gehouden, blijft dan in stand. De hoofdingang is dan snel te bereiken vanaf de bushalte ter hoogte van de Winklerlaan. De hoofdingang van het gebouw bevindt zich dan ook aan de aantrekkelijke pleinzijde van het schoolgebouw, hiermee krijgt de school een duidelijk gezicht. De commercieel-maatschappelijk functie zou naar de Eykmanzijde van het gebouw verplaatst kunnen worden, dicht bij de parkeerplaatsen. Voor overlast van kinderen hoeft niet te worden gevreesd, vanwege de afstand (50 meter) tussen het plein aan de zuidwestzijde van het schoolgebouw en de woningen aan de Professor Reinwardlaan. Ook is er geen directe toegang vanaf het plein tot de Professor Reinwardlaan. Vanwege het aanleggen van waterberging tussen de Professor Reinwardlaan en Professor Jordanlaan wordt er bovendien een grote ruimtelijke scheiding gecreëerd tussen de Prof Reinwardlaan en de school. Waarschijnlijk is de belangrijkste looproute van kinderen tijdens schoolpauzes van en naar winkelcentrum De Gaard, en deze route loopt niet langs de professor Reinwardlaan.

Te openen geveldelen (ramen, eventuele roosters) moeten vanuit het oogpunt van vermijden van blootstelling aan luchtverontreiniging zoveel mogelijk worden vermeden in de gevel die aan de Eykmanlaan is gelegen. Aandachtspunt hierbij is wel dat er voldoende spuivoorzieningen aanwezig zijn.

Woningen in de eeerstelijsbebouwing langs de Eykmanlaan

Ventilatielucht moet bij voorkeur aan de achterzijde van de woningen of via het dak worden toegevoerd. Roosters en te openen geveldelen moeten aan de verkeersbelaste zijde van de woningen zoveel mogelijk worden vermeden. Aandachtspunt is wel dat er voldoende spuivoorzieningen aanwezig zijn.

Binnenklimaat (capaciteit vluchtverversing en thermisch comfort)

Een ander aandachtspunt is de capaciteit van de luchtverversing, deze dient in alle lokalen voldoende capaciteit te hebben (1.000 ppm CO₂, klasse B, is gemeentelijk beleid). Ook in het nieuwe Bouwbesluit (2012) is voor scholen een hogere ventilatiecapaciteit verplicht, alsmede te openen ramen (voor spuiventilatie).

Ook met het oog op de hoge interne warmtelast is de capaciteit van de luchtverversing belangrijk. Als het vanuit esthetisch oogpunt onwenselijk is om zonwering aan de buitenzijde aan te brengen, moeten vertrekken met grote raamoppervlakken op zuidoosten, zuiden of zuidwesten geforceerd gekoeld worden. Bij geforceerde koeling spelen energieverbruik en energiekosten een belangrijke rol; denk daarom aan energiebesparende technieken als WKO met een warmtepomp.

Gezonde leefomgeving

Het fietspad aan de westzijde van de Eykmanlaan, ter hoogte van het Gerrit Rietveldcollege, is éénrichtingsverkeer (van noord naar zuid). Daarom moeten fietsers die bij de Professor Winklerlaan de Eykmanlaan oversteken over de parallelweg van de Eykmanlaan fietsen (pagina 4 van het SO). Deze parallelweg is vanwege achteruit uitparkerende auto's vanuit het oogpunt van veiligheid een onaantrekkelijke route. De fietsroute via Winklerlaan en Professor Jordanlaan is veiliger, maar langer.

Om het fietsgebruik te stimuleren verdient het de aanbeveling om logische, veilige en zo kort mogelijke routes naar de fietsenstalling te ontwerpen. Dit kan door het verplaatsen van de fietsenstalling van de noordzijde van het gebouw naar de westzijde, dan is de route via de Winklerlaan korter dan de route via de parallelweg van de Eykmanlaan.